

A BETHLEN GÁBOR
ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS
GIMNÁZIUM

OSZTÁLYOZÓ VIZSGA KÖVETELMÉNYEK

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

Magyar nyelv és irodalom

A vizsga menete:

I. Írásbeli vizsga:

Feladatlap (irodalmi és nyelvtani - külön-külön), amelyet az adott évfolyam szaktanára állít össze a mellékelt táblázat alapján. Részei: irodalom illetve nyelvtani jártasság az adott témában; az adott témakörök fogalomhasználatának és gyakorlati ismereteinek értő alkalmazása; irodalmi illetve nyelvtani ismeretek alapján való gondolkodás, feladatok megoldása révén az elméleti anyag ismerete/felismerése; rövid feladatokon belül kreatív gondolkodás, tiszta és egységes íráskép, nyelvhelyesség, helyesírás, irodalmi igényű megfogalmazás, szövegalkotás (miniesszé). Az írásbeli ideje: 45 perc.

II. Szóbeli vizsga:

1. Egy konkrét tétel kapcsán az adott téma (irodalmi és nyelvtani) bemutatása és rövid ismertetése - nyelvtan esetében : problémamegoldó képesség, irodalom esetében : műismeret és irodalomelméleti ismeretek kreatív és értő alkalmazása, adott korszak, alkotó bemutatása, összefüggések felvázolása összefüggő, kifejtett mondatokban. Irodalom esetében : önálló előadás, irodalmi részletek beépítésével.

2. Önálló felelet : Irodalom - szöveggyűjtemény, drámakötet, regény, elbeszélés/novelláskötet ; Nyelvtan - megadott szóbeli feladatok segítségével.

A szóbeli vizsga 30 perces felkészülési időt követően 15-20 perc (irodalom és nyelvtan együtt).

Évfolyam	Tankönyv	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga

5. évf.	Irodalom: Irodalom OH 5. munkafüzet, NKP Irodalom 5.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Család, otthon, nemzet (Weöres Sándor: Ó, ha cinke volnék, Petőfi Sándor: Egy estém otthon, Füstbe ment terv, Magyar vagyok, Arany János: Családi kör) 2. Petőfi Sándor: János vitéz 3. Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Szülőföld, táj (Petőfi Sándor: Szülőföldemen, Az alföld, Nagy László: Balatonparton, Weöres Sándor: Tájkép) 2. Bibliai történetek (A világ teremtése, Noé, Jézus születése, A betlehemi királyok)
5. évf.	Nyelvtan OH 5. munkafüzet, NKP Nyelvtan 5.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Helyesírás, nyelvhelyesség (Hang és betű, a betűrend, elválasztás, helyesírásunk alapelvei: a kiejtés elve, a szóelemzés elve, a hagyomány elve, az egyszerűsítés elve) 2. Magánhangzótörvények: Hangrend, illeszkedés 3. Mássalhangzótörvények: részleges hasonulás, írásban jelöletlen és jelölt teljes hasonulás, összeolvadás, rövidülés, kiesés 4. A szavak szerkezete: egyszerű és összetett szavak, szótő és toldalékok, a képző, a jel, a rag 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Állandósult szókapcsolatok (szólások, szóláshasonlatok, közmondások, szállóigék, köznyelvi metaforák) 2. A nyelvi szintek: beszédhang, fonéma, szóelemek, szavak, szóösszetételek 3. A kommunikáció alapjai (A jelek világa, a kommunikáció fogalma, tényezői, a kommunikáció nem nyelvi jelei, a kommunikációs kapcsolat, a beszélgetés)
6. évf.	Irodalom: Irodalom OH 6. munkafüzet,	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hősök az irodalomban 2. Arany János: Mátyás anyja 3. Arany János: A walesi bárdok 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Szeretet, hazaszeretet, szerelem (Kölcsey Ferenc: Himnusz, Vörösmarty Mihály: Szózat, Petőfi Sándor: Honfidal, Csokonai Vitéz Mihály: Tartózkodó kérelem, Petőfi

	NKP Irodalom 6.	<p>4. Arany János: Toldi</p> <p>5. Gárdonyi Géza: Egri csillagok</p>	Sándor: Reszket a bokor, mert..., Radnóti Miklós: Bájoló)
6. évf.	Nyelvtan OH 6. munkafüzet, NKP nyelvtan 6.	<p>1. Hangalak és jelentés (egyjelentésű szavak, többjelentésű szavak, azonos alakú szavak, rokon értelmű szavak, ellentétes jelentésű és hasonló alakú szavak, hangutánzó, hangulatfestő szavak)</p> <p>2. Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban (a leírás, az elbeszélés, a levél, a plakát, a meghívó)</p> <p>3. Az igék, tulajdonnevek, a melléknevek, a számnevek helyesírása</p>	<p>1. Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban (a párbeszéd, a jellemzés)</p> <p>2. Szófajok a nagyobb nyelvi egységekben: a mondatokban és a szövegben (az ige, a főnév, a melléknév, a számnév, a névmások, az igenevek, viszonyszók, mondatzók)</p>
7. évf.	Irodalom: Irodalom OH 7. évf.	<p>1. Irodalmi alapismeretek : műnemek, műfajok, elemzési szempontok (líra; epikus; drámai művek), adott korszak jellemzői, alkotók és műveik/műrészletek</p> <p>2. A középkor irodalmából - Intelmek (részl.) egyházi és világi alkotások (részl.)</p> <p>3. A reneszánsz kor irodalmából - Janus Pannonius; Balassi Bálint, Shakespeare : Rómeó és Júlia (részl.)</p> <p>4. A barokk kor irodalmából Zrínyi Miklós, Mikes Kelemen (részl.)</p>	<p>1. Lírai mű elemzése az adott irodalmi korszakban : Janus Pannonius, Balassi Bálint, Csokonai Vitéz Mihály, Berzsenyi Dániel, Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály, Petőfi Sándor, Arany János</p> <p>2. Epikus mű elemző értelmezése az adott korszakokból : mondák és legendák a középkor irodalmából, Mikes Kelemen, Arany János, Jókai Mór, Mikszáth Kálmán egy-egy műve/műrészlete</p>

		<p>5. A klasszicizmus és a romantika irodalmából - Csokonai Vitéz Mihály, Kölcsey Ferenc, Berzsenyi Dániel, Vörösmarty Mihály, Petőfi Sándor, Arany János, Jókai Mór (részl.)</p> <p>6. A realizmus irodalmából - Mikszáth Kálmán(részl.)</p>	<p>3. Drámai mű és adaptációi : Shakespeare : Rómaó és Júlia</p>
7. évf.	Nyelvtan : NKP 7. évf. A tankönyv	<p>1. Helyesírási, nyelvhelyességi, szövegértési ismeretek</p> <p>2. Kommunikáció - tömegkommunikáció</p> <p>3. Szövegalkotás - szövegértelmezés</p> <p>4. Szóalkotási módok - képzés, összetétel - helyesírási szempontok</p> <p>5. Mondat - mondatrészek - szófajok - elemzés és ágrajz</p>	<p>1. A kommunikáció és jellemzői, tényezői</p> <p>2. A tömegkommunikáció - szerepe, formái, helye napjainkban</p> <p>3. A szóképzés</p> <p>4. A szóösszetétel</p> <p>5. A mondat</p> <p>6. Mondatrészek: alany, állítmány, tárgy, határozók, jelzők - mondatrészek és szófajok - elemzés</p>
8. évf.	Irodalom: NKP 8. évfolyam	<p>1. Líra a 20. század első felének magyar irodalmában (Ady Endre: Góg és Magóg fia vagyok én..., Órizem a szemed, Üzenet egykori iskolámba, Babits Mihály: Ádáz kutyám, Kosztolányi Dezső: Mostan színes tintákról álmodom, Juhász Gyula: Milyen volt... , Dsida Jenő: Hálaadás, József Attila: Rejtelmek,</p>	<p>1. „Vérző Magyarország” – Trianon a magyar irodalomban (Reményik Sándor: Mi a magyar?)</p> <p>2. Líra a 20. század második felének magyar irodalmában (Nagy László: Ki viszi át a Szerelmet, Weöres</p>

		<p>Kertész leszek, Születésnapomra, Reményik Sándor: Templom és iskola, Áprily Lajos: Március, Radnóti Miklós: Nem tudhatom)</p> <p>2. Epika a 20. század első felének magyar irodalmában (Karinthy Frigyes: Röhög az egész osztály, Móricz Zsigmond: Légy jó mindhalálig)</p>	<p>Sándor: A társ, Kányádi Sándor: Két nyárfa, Öreg iskola ünnepére)</p> <p>3. A 20. századi történelem az irodalomban</p> <p>4. Irodalom és mozgókép (Szabó Magda: Abigél)</p> <p>5. Szórakoztató irodalom (Agatha Christie egy Poirot-novellája)</p>
8. évf.	Nyelvtan: NKP 8. évfolyam	<p>1. A magyar nyelv társadalmi és földrajzi változatai (a köznyelv és csoportnyelvek, nyelvjárások)</p> <p>2. A szöveg megszerkesztettsége, szerkezeti egységei</p> <p>3. Az érv és a cáfolat</p> <p>4. A mellérendelő összetett mondat</p> <p>5. Az alárendelő összetett mondatok</p> <p>6. A nyelvújítás</p>	<p>1. Ritkább szóalkotási módok (mozaikszók, ikerszók és szórövidülések)</p> <p>2. Szövegtípusok és műfaji, retorikai, stilisztikai jellemzői</p> <p>3. A nyelvek osztályozása nyelvtípusok szerint</p> <p>4. Nyelvünk eredete, rokonsága</p> <p>5. Nyelvtörténet, nyelvemlékek</p>
9. évf.	Irodalom: NKP 9. évfolyam	<p>1. A középkor irodalma (egyházi irodalom, Halotti beszéd és könyörgés, Ómagyar Mária-siralom)</p> <p>2. A lovagi irodalom (Dante, F. Villon)</p>	<p>Halotti Beszéd és Könyörgés (részlet)</p> <p>Ómagyar Mária-siralom (részlet)</p> <p>Janus Pannonius: Pannónia dicsérete</p> <p>Balassi Bálint: Egy katonaének (részlet)</p>

		<p>3. A reneszánsz irodalma (Petrarca, J. Pannonius, Bocaccio)</p> <p>4. A magyar reformáció irodalma (egyházi vitairadalom, Balassi Bálint)</p> <p>5. A barokk és rokokó irodalma (Pázmány Péter, Zrínyi Miklós, Mikes Kelemen)</p> <p>6. Az európai felvilágosodás irodalma (Moliere, Swift, Voltaire, Goethe)</p> <p>7. A magyar felvilágosodás irodalma (Kazinczy, Csokona)</p>	<p>Balassi Bálint: Adj már csendességet... (részlet)</p> <p>Csokonai Vitéz Mihály: Tartózkodó kérelem (az általános iskolai memoriter felújítása)</p> <p>Csokonai Vitéz Mihály: A Reményhez</p> <p>Berzsenyi Dániel: A közelítő tél (1. versszak)</p> <p>Berzsenyi Dániel: A magyarokhoz (I.) (1. versszak)</p> <p>Berzsenyi Dániel: Osztályrészem (1. versszak)</p>
9. évf.	Nyelvtan: NKP 9. évfolyam	<p>Szóalkotási módok</p> <p>Az egyszerű mondat típusai, elemzése (alany, állítmány, tárgy, határozók, jelzők)</p> <p>Az összetett mondat típusai, elemzése</p>	<p>Szóalkotási módok</p> <p>Az egyszerű mondat típusai, elemzése (alany, állítmány, tárgy, határozók, jelzők)</p> <p>Az összetett mondat típusai, elemzése</p>
10. évf.	Irodalom: Irodalom tankönyv + szöveggyűjtemény OH 10. évf.	<p>Alapvető irodalmi ismeretek : műnemek, műfajok, korszakok - szellemi és történelmi háttér, elemzési szempontok, alkotók és műveik/műrészletek</p> <p>1. A felvilágosodás irodalmából : Defoe, Swift, Rousseau, Voltaire, Goethe (részl.)</p>	<p>1. A felvilágosodás gondolatai a világirodalmi művekben : Defoe, Swift, Rousseau, Voltaire, Goethe egy-egy művében</p> <p>2. A hazai felvilágosodás irodalmából - Bessenyei György szerepe, Batsányi</p>

		<ol style="list-style-type: none"> 2. A hazai felvilágosodás - Bessenyei György, Batsányi János, Kazinczy Ferenc, Kármán József, Csokonai Vitéz Mihály - Berzsenyi Dániel (a romantika határán) 3. A romantika irodalmából : E.T.A. Hoffmann, Puskin, angol és francia alkotók (részl.) 4. A hazai romantika - színhátság kezdetei, Katona József, Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály, Petőfi Sándor, Arany János, Jókai Mór 5. Irodalmi művek és adaptációik 	<p>János, Kazinczy Ferenc, Kármán József, Csokonai Vitéz Mihály - Berzsenyi Dániel - egy-egy művének elemzése</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. A romantika irodalmából : E.T.A. Hoffmann, Puskin, angol és francia alkotók műveinek elemzése alapján 4. A hazai romantika - színhátság kezdetei, Katona József, Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály, Petőfi Sándor, Arany János, Jókai Mór egy-egy művének elemzése alapján 5. Irodalmi művek és adaptációik
10. évf.	Nyelvtan :NKP. 10. évf. A tankönyv	<ol style="list-style-type: none"> 1. Helyesírási, nyelvhelyességi, szövegértési ismeretek 2. A szöveg - jellemzők, kapcsolóelemek a szövegben, szövegtípusok 3. Intertextualitás 4. Stilisztika - alapok, alapvető stílusok és stílusrétegek - szerepük a mindennapi életben, irodalmi szövegekben 5. Hangalak és jelentés 	<ol style="list-style-type: none"> 1. A szöveg fogalma, jellemzői 2. Az alapvető szövegtípusok és helyük a közlésfolyamatban 3. Az intertextualitás és szerepe 4. Stílusok - társalgási, tudományos - ismeretterjesztő, publicisztikai, hivatalos, szónoki, szépirodalmi

<p>11. évf.</p>	<p>Irodalom : Irodalom tankönyv + szöveggyűjtem ény 11. évf.</p>	<p>Alapvető irodalmi ismeretek : műnemek, műfajok, korszakok - szellemi és történelmi háttér, elemzési szempontok, alkotók és műveik/műrészletek</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A hazai romantika(2.) : Arany János, Jókai Mór (részl.) - a realizmus határán 2. A realizmus irodalmából - Balzac, Gogol, Csehov , Tolsztoj (részl.) 3. A szimbolista költészet - Baudelaire, Verlaine, Rimbaud 4. A modern polgári dráma - Ibsen, Csehov 5. Madách Imre - Az ember tragédiája 6. A hazai modernség - Mikszáth Kálmán novellái, regény (részl.) 7. Herczeg Ferenc - történelem az irodalomban 8. A Nyugat és nemzedékei : Ady Endre, Móricz Zsigmond, Kosztolányi Dezső, Babits Mihály, Juhász Gyula, Tóth Árpád Karinthy Frigyes 	<ol style="list-style-type: none"> 1. A hazai romantika(2.) : Arany János: balladák, Toldi estéje, lírai művek , Jókai Mór (részl.) - a realizmus határán 2. A realizmus irodalmából - Balzac, Gogol, Csehov , Tolsztoj (részl.) 3. A szimbolista költészet - Baudelaire, Verlaine, Rimbaud 4. A modern polgári dráma - Ibsen, Csehov 5. Madách Imre - Az ember tragédiája 6. A hazai modernség - Mikszáth Kálmán novellái, regényirodalma (részl.) 7. Herczeg Ferenc - történelem az irodalomban - Az élet kapuja ; Bizánc 8. A Nyugat és nemzedékei : Ady Endre, Móricz Zsigmond - elbeszélések, regény, Kosztolányi Dezső - lírai és epikus művek, Babits Mihály - lírai művek, Jónás
-----------------	--	--	--

			könyve, Juhász Gyula, Tóth Árpád, Karinthy Frigyes
11. évf.	Nyelvtan : NKP 11. évf. A tankönyv	<ol style="list-style-type: none"> 1. Helyesírási, nyelvhelyességi, szövegértési ismeretek 2. A nyelv - állandóság és változás, nyelvi gondolkodás, nyelvi identitás 3. A beszéd mint cselekvés 4. Nyelvtípusok 5. Nyelvtörténet - eredet és rokonság, korszakok, nyelvmlékek, szókészletünk, nyelvtani rendszerünk alakulása 6. Nyelv és társadalom - köznyelv - csoportnyelvek - rétegnyelvek - nyelvjárások 7. Nyelvpolitika - tervezés és nyelvművelés 	<ol style="list-style-type: none"> 1. A nyelv - állandóság és változás, nyelvi gondolkodás, nyelvi identitás 2. A beszéd mint cselekvés 3. Nyelvtípusok 4. Nyelvtörténet - eredet és rokonság, korszakok, nyelvmlékek, szókészletünk, nyelvtani rendszerünk alakulása 5. Nyelv és társadalom - köznyelv - csoportnyelvek - rétegnyelvek - nyelvjárások 6. Nyelvpolitika - tervezés és nyelvművelés
12. évf.	Irodalom : Irodalom tankönyv + szöveggyűjtemény 12. évf.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nyugatosok – Babits Mihály, Kosztolányi Dezső, Móricz Zsigmond, Krúdy Gyula, Juhász Gyula, Tóth Árpád, Karinthy Frigyes 2. József Attila 3. Radnóti Miklós 4. Örkény István 	<p>Babits Mihály: A lírikus epilógja (részlet)</p> <p>Babits Mihály: Jónás imája</p> <p>Kosztolányi Dezső: Hajnali részegség (részlet)</p> <p>József Attila: Reménytelenül (Lassan, tűnődve) (részlet)</p>

		<ul style="list-style-type: none"> 5. Erdélyi irodalom: Wass Albert 6. Modern világirodalom (Kafka, Brecht, Beckett, Dürenmatt) 7. Szabó Lőrinc, Áprily Lajos, Nagy László, Pilinszky, Illyés Gyula, Márai Sándor 8. Kortárs irodalom 	<p>József Attila Óda (részlet)</p> <p>Kányádi Sándor: Valaki jár a fák hegyén</p> <p>Reményik Sándor: Halotti vers a hulló leveleknek (részlet)</p> <p>Radnóti Miklós: Hetedik ecloga (részlet)</p> <p>Áprily Lajos: Március (részlet)</p> <p>Nagy László: Ki viszi át a Szerelmet</p>
12. évf.	Nyelvtan : NKP 12. évf. A tankönyv	<ul style="list-style-type: none"> 1. Pragmatika 2. Retorika 3. Érettségi felkészítés 	<ul style="list-style-type: none"> 4. Pragmatika 5. Retorika 6. Érettségi felkészítés